

Registratienummer 24.011094

Onderwerp	Indienen cijfers voor nutriënten-belasting grond in het verleden
Indiener	John van der Slot Partij Agrarisch
Datum vraag	25 januari 2024
Datum antwoord	6 februari 2024
Bron	E-mail
Aan	De verenigde vergadering
Van	Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuillehouder	Hans Schouffoer

Context

Op 23 januari 2024 stelt dhr. Van der Slot van de fractie Agrarisch de volgende vragen met betrekking tot het indienen van cijfers voor nutriëntenbelasting van de grond in het verleden:

Vraag 1

Wat voor cijfers / informatie heeft de minister gebruikt bij de besluitvorming?

Antwoord 1

Voor de bepaling van de landbouwbijdrage aan de belasting van het oppervlaktewater met stikstof en fosfor is gebruik gemaakt van data over de periode 2010-2013 uit een rapport van [Groenendijk et al. 2016](#).

Voor de bepaling van de waterkwaliteitstoestand van de KRW-waterlichamen is gebruik gemaakt van het KRW-oordeel van 2023. Dit is dus op basis van recente waterkwaliteitsgegevens. Deze oordelen zijn gepubliceerd in het [Waterkwaliteitsportaal](#).

De uitwerking van de kaart met de toestroomgebieden is gedaan door Wageningen Environmental Research (WenR). Hiervoor heeft Hoogheemraadschap van Rijnland data aangeleverd.

Vraag 2

Welke van die informatie heeft de minister gebruikt bij de besluitvorming?

Antwoord 2

De informatie bij antwoord 1 is gebruikt voor de besluitvorming. Uitgebreidere informatie over de besluitvorming is te vinden in de [Procedure voor aanwijzing NV-gebieden](#), gepubliceerd als bijlage

bij de kamerbrief over de voortgang implementatie derogatiebeschikking mest en implementatie nutriënten-verontreinigde gebieden

Vraag 3

Hadden wij met actuele cijfers beter uit geweest?

Antwoord 3

Als voor de bijdrage van de landbouw recentere data zouden zijn gebruikt zou dit voor ons gebied geen ander beeld hebben gegeven. Met recentere data komt de landbouwbelasting voor Rijnlands gebied voor N-totaal uit op ca. 40% en voor P-totaal op ca. 55%. Dat is ruim boven de 19% die als grens was gesteld voor de bijdrage van de landbouw voor het al dan niet aanwijzen van een NV-gebied als de waterkwaliteitstoestand niet zou voldoen.

Vraag 4

Op welk detailniveau (bv per polder / gebied) zijn de cijfers aangeleverd?

Antwoord 4

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft ervoor gekozen om op waterschapniveau de bijdrage van de landbouw te bepalen op basis van het onderzoek van Groenendijk et al. 2016. Het hoogheemraadschap heeft hier geen data voor aangeleverd. Rijnland heeft data aangeleverd over de toestroomgebieden. Hierbij is gekeken naar polders of boezemland dat uitmaakt of uitstroomt naar een direct aangrenzend KRW-waterlichaam.

Vraag 5

Op welke locaties zitten de problemen en wat zijn ze precies? (fosfaat, stikstof,...)?
Is er een overzicht op welke locaties/ gebieden in Rijnland de problemen zitten met nutriëntenbelasting uit het verleden?

Antwoord 5

In de onderstaande figuren staat de toestandsbeoordeling van de KRW-waterlichamen op basis van de gegevens tot en met december 2022.

Waterlichamen van Rijnland

Score: ● Goed ● Matig ● Ontoereikend ● Slecht

P-totaal

Waterlichamen van Rijnland

Score: ● Goed ● Matig

N-totaal

Een deel van de belasting van de KRW-waterlichamen met N-totaal en P-totaal is afkomstig uit landbouwgronden. Vanuit de landbouwgronden vindt er uit- en afspoeling plaats naar het oppervlaktewater van de polders en daarmee naar het af te voeren water naar de boezem. Via de polder en boezem komt het in de KRW-waterlichamen terecht.

De bijdrage vanuit de landbouwgronden bestaat uit verschillende posten waaronder historische en actuele bemesting. Deze verdeling verschilt per bodemtype.

In een onderzoek uitgevoerd in 2014 door Wageningen Environmental Research (WenR) en Arcadis is steekproefsgewijs voor verschillende Rijnlandse landbouwgebieden de belastingverdeling bepaald.

In de onderstaande tabel staan de belastingen uitgesplitst per post en per bodemtype/landbouwgebied. Het overgrote deel van de belasting dat wordt uit- en afgespoeld vanuit landbouw percelen bestaat uit recente (actuele) bemesting een klein deel uit historische bemesting.

Op zanderige locaties is er vrijwel geen belasting afkomstig uit de bodem zelf "geogeen" en is alles afkomstig van menselijk handelen ("anthropogeen"). Dit is anders in bodems met organische stof zoals veenbodems en in mindere mate klei.

Nutrient Belasting in polders met verschillende bodemtype binnen Rijnland							
P verdeling							
	Zandbollen	Veen Centraal	Veen Zuid	Klei	Veenopklei	Gemiddeld over alle bodemtypen	
Actuele bemesting	90%	30%	34%	37%	48%	Actuele bemesting	48%
Historische bemesting	5%	13%	10%	13%	3%	Historische bemesting	9%
Landbouw direct	3%	2%	1%	1%	8%	Landbouw direct	3%
Industriele lozingen	0%	0%	0%	0%	1%	Industriele lozingen	0%
Overige bronnen	2%	2%	0%	0%	0%	Overige bronnen	1%
Landbouw bodem Geogeen	0%	47%	46%	33%	16%	Landbouw bodem Geogeen	29%
Infiltratiewater	0%	4%	5%	2%	1%	Infiltratiewater	2%
Atmosferische depositie	0%	0%	0%	0%	0%	Atmosferische depositie	0%
kwel	0%	1%	1%	12%	22%	kwel	7%
Natuurbodems	0%	1%	4%	2%	0%	Natuurbodems	1%
N verdeling							
	Zandbollen	Veen Centraal	Veen Zuid	Klei	Veenopklei	Gemiddeld over alle bodemtypen	
Actuele bemesting	76%	33%	36%	47%	65%	Actuele bemesting	51%
Historische bemesting	1%	7%	4%	3%	4%	Historische bemesting	4%
Landbouw direct	3%	2%	2%	1%	4%	Landbouw direct	2%
Industriele lozingen	0%	0%	0%	0%	2%	Industriele lozingen	0%
Overige bronnen	1%	1%	0%	0%	0%	Overige bronnen	0%
Landbouw bodem Geogeen	3%	42%	40%	33%	12%	Landbouw bodem Geogeen	26%
Infiltratiewater	0%	5%	4%	1%	1%	Infiltratiewater	2%
Atmosferische depositie	14%	7%	8%	8%	8%	Atmosferische depositie	9%
kwel	1%	3%	2%	4%	4%	kwel	3%
Natuurbodems	0%	1%	4%	2%	0%	Natuurbodems	1%

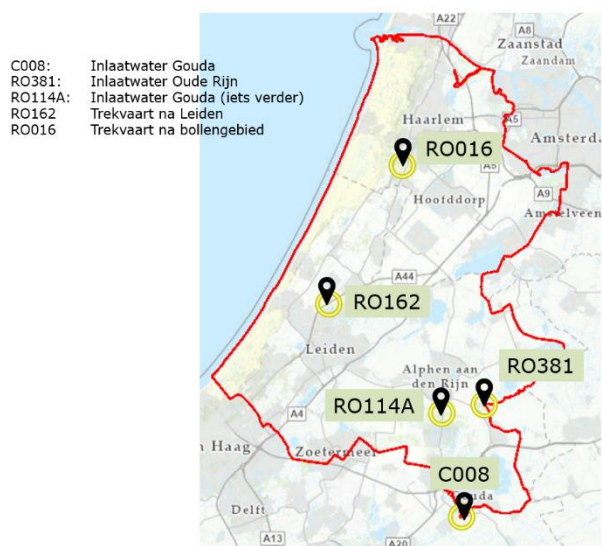
Vraag 6

In de Bollenstreek wordt op 8 plekken de waterkwaliteit gemonitord. Kan er een 9^e plek bij die de hele bollenstreek omvat waardoor er ook weiland, natuur en bebouwing en wegen meegenomen worden, bijvoorbeeld een sensor bij het einde van de Leidsevaart/Noordwijkerhoek richting uitwatering Katwijk? Graag gesprek hierover!

Antwoord 6

Binnen het [Agrarisch meetnet](#) worden op zeven locaties in de Bollenstreek gewasbeschermingsmiddelen gemeten. Op deze locaties wordt ook N-totaal en P-totaal gemonitord.

Buiten dit meetnet zijn er nog andere meetlocaties zoals een selectie hiervan weergegeven op de onderstaande kaart. Het water binnen Rijnland stroomt over het algemeen vanuit het zuiden bij de inlaat bij Gouda en vanaf de sluis bij Bodegraven naar het noorden. Het water dat langs en door het bollengebied stroomt wordt voornamelijk afgevoerd bij Halfweg en Spaarndam. Meetlocatie RO016 bevat dus het hele bollengebied. Hier worden onder andere nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen gemeten.

Vraag 7

Is er een jaarlijkse registratie van de kosten van exotenbestrijding bv dierlijk (kreeft, muskusrat bv) en plantaardig (bv grote waternavel)?

Antwoord 7

De geplande kosten voor de exotenbestrijding zijn te vinden in de begroting van Hoogheemraadschap van Rijnland en de jaarrekening met de werkelijk uitgave. De kosten voor exotenbestrijding in 2022 waren ruim €844.000 en voor 2023 €1.395.000. Voor bestrijding rivierkreeften maakt Hoogheemraadschap van Rijnland geen kosten, behoudens de beperkte kosten van pilots.

Vraag 8

Is er een overzicht van de riooloverstorten in Rijnland, en ook hoe vaak en hoeveel ze lozen in het oppervlaktewater?

Antwoord 8

In Bijlage 1 staat een kaart met de riooloverstorten zoals die op dit moment bij Hoogheemraadschap bekend zijn. De riooloverstorten zijn van de inliggende gemeenten en het beste is om hun brongegevens te gebruiken. De theoretische overstorthoeveelheden op basis van modelberekeningen zijn bekend bij de gemeenten, maar niet digitaal ontsloten. Het Hoogheemraadschap van Rijnland verzamelt zelf geen gegevens over hoe vaak of hoeveel de riooloverstorten lozen in het oppervlaktewater. Om de brongegevens van de verschillende organisaties in de waterketen digitaal te ontsluiten zet Rijnland nu wel een project op (Databureau). De belasting van N-totaal en P-totaal vanuit huishoudelijk afvalwater is respectievelijk ca. 1% en 2%. Huishoudelijk afvalwater bestaat uit emissies uit overstorten, ongerioleerde panden en foutieve aansluitingen van het hemelwaterriool.

Bijlage 1

